

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egy évre
Félévre
Negyedévre
Egy hónapra

Egyes szám ára 4 kr.

10 ltr. — kr.
5 " 50 "
2 " 10 "

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Főmunkatárs: **Dr. KIRÁLY PÉTER.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hasábon pót sorot 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzetes hirdetések a ki szerint jutányos áron vetődnek fel. Bélyeg-díj minden külön bejegyzésért 20 kr.

Ferdítések és helyreigazitások.

(v.) A kormánypárt harcziar árnyalatának a nyakan van a hurok. Megriadt életöszlönük immár azt sugja nekik, hogy bele fognak fulni abba a zavarosba, amelyben halászni akartak. Rosszul megy a dolguk nagyon; kartácsaik megdöglenek, aknáik nem robbannak fel s minden puskájuk hátrafelé sül el. A vesztett csaták rémülete üli meg didergő lelküket; s előre borzonganak a bukás fájdalomtól és szégyenétől. Nem ilyennek képzelték ők a küzdelem lefolyását. Diadalt szomjaztak s gazdag prédára fentek a fogukat. A megejtett nemzet nem nyújtott nekik elég zsákmányt; elejtett nemzetet akartak tehát belőle csinálni. Narkotizálni akarták a szunnyadó oroszánt, aztán kihuzni fogait, lenyesni karmait s a végül jól eret vágni rajta. Így aztán rátehették volna bátorságosan a lábukat az ártalmatlanná tett fenevad nyakára; nem kellett volna az irhájukat féltetni tőle. De másképp jött. Egészen másképp. Az ellenzék erősebbnek bizonyult s a többség kevésbé gyöngének, semmint gondolták. A parlament levelette nyakáról a reávetett pányvát és korbácsot font belőle, mely most ott suhog az ármánykodók háta körül. Ez a metamorfózis nemcsak meglepő, hanem örvendetes is. A béke ellen fondorko-

kodóknak rémülete pedig mód nélkül mulatságos.

Még verik a mellüket, de többé nem henczege, hanem bünbánóan. Ingerkedni már nem mernek s minden erejük megfeszítésével most már csak azon vannak, hogy leplezzék szépegésüket. E végből azt a látszatot akarják kelteni, miotba sajnálkoznának. És tetszik tudni, kicsodán? A disszidenseken. Azt hirdetik, hogy a disszidenseket rászédte az ellenzék azzal, hogy merő taktikából ment bele a béketárgyalásokba. A háboru lefőzött leventéinek ennél a sajnálkozásánál van-e komikusabb dolog a világon? Hiszen talán már órák mulva ki fog derülni vagy az, hogy létrejön a béke, vagy az, hogy a békés törekvések esetleges kudarcának egyesgyedül a kormány az oka. Mind a két esetben okiratos bizonyítékokból fog meggyőződni a nemzet, hogy az ellenzéknek békés hajlandósága nem volt taktikázás és hogy a disszidenseket egész szereplésükben nem a félrevezethető hiszékenység, hanem a céltudatos jóhiszeműség, az államférfiui belátás és a hazafiui lelkiismeret vezette. Mindez kiderül majd teljes hitlességgel a dolgok végén. Addig is pedig bátran rábizható a disszidensekre, hogy pozíciójuk komolyságának fenntartásáról maguk gondoskodjanak. Nem szorultak ők ebben senki fiának a

tanácsadására, s legkevésbé annak a sajtonak a közreműködésére, amely anyagi támogatást báró Bánffy Dezsőtől, politikai sugalmazást pedig a Tiszáktól fogad el.

De a kormánypárt háborus árnyalata nemcsak sajnálkozik, hanem ferdit is. Ráfogja például az ellenzékre azt a követelést, hogy a békekötést a jelenlegi kormánynak távozása előzze meg. Hát ilyesmit az ellenzék sohasem mondott. A kisebbség álláspontja csupán az, hogy a békekötés véglegesítése ne ezzel a kormánnyal történjék, amely maga is menni akar, hanem az új kormánnyal, amely felelős lesz a békekötés feltételeinek megvalósításáért. Ezt a garanciát igenis követeli az ellenzék s követelheti is a maga álláspontjáról. Mert természetes dolog, hogy amidőn új intézmények létesítéséről van szó, akkor nincs mért megállapodásra jutni azzal a tényezővel, amelyről már lehámlólében van a felelősség, hanem azzal az új tényezővel kell a végleges megállapodásokat létrehozni, amely azokat az intézményeket a maga felelőssége alatt fogja megalkotni. Nem illojalítás ez a mostani kormány ellen, hanem lojalitás az új kormány irányában. S ha ezzel szemben másfelől azt állítják, hogy a többség személyes tekintetek miatt ebbe a föltételbe nem mehet bele, akkor igaz, hogy

Ex-lex a közelmúltból.

(Egy kis visszaemlékezés.)

A Debreczeni tárczája.

Csak 10 esztendőre kell visszatekintnünk s a szomszéd megyébe nézni át, hogy a mai ex-lexnek kicsiben oly képét mutassuk be, mely Tisza Kálmán uralma alatt egész texasi állapotokat teremtett Magyarországon a közepeben.

A híres mintavármegyéről akarunk némi visszaemlékezéseket adni, hogy ne felejtsse el az ország, mit köszönhet Tiszának, s Bánffy tanítómestere milyen eszközökkel dolgozott, midőn roskadozó hatalmát főnn akarta tartani s lássa belőle az ország, hogy Bánffy még csak nem is eredeti genie, hanem egyszerűen a vén Tisza majma, midőn jóllövő bravókkal és galád csendőrökkel dolgozik, amazokat az urak, ezeket a parasztok ellen használva föl.

A rendszer apja Tisza Kálmán, az első alkalmazás helye Hontmegye. Azonban a leg-görccsösebb ragaszkodás is e rendszerhez hiába való volt, Hontmegyében az egész hitvány hadat elsőpörte a tisztesség szele, minden támogatás daczára.

A gyilkoltató szolgabírák közül ma egy sincs hivatalban (pedig még 10 éve se múlt) a sikkasztó jegyzők egy része megmaradt (ez a faj halhatatlan!) a nagyszerű lövőt is elsőpörte saját immoraiitása. Igaz, hogy nagy harciba került, de megtörtént s ez vigasztalásul szolgálhat az országnak Bánffyval és

silány gárdájával szemben, mely majd szintén megszabad, de nem adja meg magát.

Azon kell kezdenem, hogy Hontmegye főispánja, b. Majthényi László, hírhedt muszkavezető és császári biztos volt, kinek a hazatérülést csak olyan bolond nagylelkű nemzet bocsáthatta meg, mint a magyar. Masutt meg nem törték volna, hogy oly ember, ki hazája ellen nem Coriolánként életét kockáztatva barczolja, hanem egy idegen, eltipró nagyhatalom óriási katonai ereje mögé bujva ily áruást követ el, még valaha közhivatalra kerüljön.

Nálunk azonban a kiegyezés után a muszkavezetők egymásután tolokodtak be a főhivatalokba. Nemcsak, de a megtért tigrisek, mint Tisza Kálmán, a ki 1861 ben még csak feiratot sem akart a királyhoz küldeni, — hanem csak határozni, hogy törvénytelen uralkodóval szóba nem áll, boldog volt, hogy egy megye megfékezését, Majthényira bízhatja, ki már 1849-ben bebizonyította, hogy mindenre képes.

Majthényi tehát korlátlanul uralkodott Hontmegyében, a hol nem volt ellenzék. Azonban a boszniai okkupációból, az országnak aránytalan megterheltségéből s a ministerium vad alá helyező indítványból kifolyólag a tisztesebb hazafiak Hontmegyében is megunták, hogy az ország legfőbb érdekeivel unták, hogy az ország legfőbb érdekeivel ellentétes politikát üzzön a kormány és az ellenzék szervezkedni kezdett. — Ennek az élére Ivánka Zsigmond állott, a ki már 1848-ban is Hontmegye ipolysági kerületének

országgyűlési képviselője volt és így csak természetes ellenele volt a muszkavezető főispánnak.

Az erre következett harcznak érdekes es erkölcselenségükben elszomorító mozzanatai voltak. Képviselőjelöltül lemegy Hontmegyébe Ertl Károly budapesti tekintélyes ügyvéd és mint ellenzék tart programbeszédet. A beszéd alatt a szolgabíró parancsából a csendőrök elfogják, mint tolvajt. — Mit lopott?

Ezüst órát, melyet a csendőrök egyike a 6 kisérése közben Ertl zsebébe dugott. Leccuk-ják tehát, hiába erősíti, hogy ő azt az órát sohasé látta, a csendőr megesküszik, hogy a gazdag budapesti ügyvéd egy három forintos órát ellopott. S fogházából csak egy eresztették ki, hogy rev. szálist adott, hogy soha többé Hontmegyébe nem teszi be a lábát. Hogy megszabadulhasson, megtette: a gyalázatos rágalom folytán ugys vége lett a képviselőségének.

Midőn gróf Apponyi Albert Hontba ment a hivatalnokokat ráuszították, hogy közáporral verjék agyon, de szóhoz jutni ne engedjék, mert ha beszélhet, akkor ugyan meg nem kövezik; Polónyi Gézát letartóztatással fenyegette a járás szolgabírója, ha még tovább ismer programbeszédet tartani s a nagyszáju ügyvéd kénytelen volt elmenekülni a mintavármegyéből.

Az erőszakoskodásban páratlan tisztikarra volt Hontmegyének, a főispán jóvoltából ki akkora ur volt nemcsak a megyében, ha-

mutatkozik ellentét a két álláspont között. De ez az ellentét kiegyenlíthető, tehát ki is egyenlíthető. Ez ellentétnek kiengesztelése alkotja tulajdonképp a disszidensek feladatát. Tudtunkkal a közvetítést teljesítő urak vállalják is ezt a feladatot: és ha törekvésük a jövőben is olyan eredményes lesz, mint volt eddig, akkor csakhamar el is fog tűnni az az ellentét, amely a két álláspontot ma még elválasztja. S itt találunk módot annak a hangsúlyozására, hogy Szilágyi Dezső sohasem állította azt, amit tegnapelőtt egy folyosói hír az ajkára adott. Nem állította, hogy a többség egy megeözö stádiumban áldozatok nélkül juthatna volna a békéhez; mert ilyen stádiuma ennek a küzdelemnek egy pillanatig sem volt soha. De nem állította másfelől azt sem, hogy a béke Bánffyval meg nem köthető. Szilágyi Dezső csak annyit mondhatott, hogy az ellenzék a békefeltételeknek helyes és teljes végrehajtására nézve olyan kormányt akar a felelősségekben kerülni a garanciát, amely felelős volna a feltételek létrejöttéért is, és végrehajtásukért is. Ha a többség az ellenzéknek ezt a felfogását személyes tekintetéből nem tartja elfogadhatónak, akkor ez nem lehet ok a tárgyalások megszakítására, hanem legföljebb ösztönzés a két álláspont között mutatkozó ellentétnek a méltányosság szellemében való kiegyenlítésére.

Azt sem mondta az ellenzék sehol és soha, hogy a házszabályok szigorításának kérdését még csak megvitathatónak sem tartja. A béke kudarczára spekuláló politikusok bizonyára nagyon szeretnék, ha ezt a merev álláspontot foglalta volna el az ellenzék. De a kisebbségnek esze ágában sem volt, hogy megtegye nekik ezt a szívességet. Ellenzéki vezérférfiaktól tudjuk, hogy a házszabályok szigorításának kérdése nem részeseült feltétlen visszautasításban a

kisebbség részéről. Az ellenzéki pártok esupán azt hangsúlyozták, hogy nyilvánvaló konverzió van a házszabályok revíziója és a választások tisztaságának szabadságának biztosítása közt. Felfogásuk szerint, amelytől a méltányoságot elvitatni nem lehet, a kisebbség ugyanolyan mértékben járulhat hozzá a házszabályok revíziójához, amilyen mértékben a többség fogja intézményes garanciákkal körülástyázni a nemzeti akaratnak a választási eredményekben való hamisítatlan megnyilatkozását. Ha a kormány meg akarja tudni, milyen engedményekre kész az ellenzék a házszabályok kérdésében, akkor ismertesse meg a kisebbséggel azoknak a elveknél az irányát és tartalmát, amelyeknek szellemében megalkotandó lesz a választások szabadságának és tisztaságának törvényszerű biztosítása. Ebben az állásfoglalásban nincs visszautasítás, hanem igenis van benne egy helyes elvi kikötés: az, hogy a *parlamentari többség* javára teendő engedménynek arányban kell állania azzal az engedménnyel, amelyet a parlamentari többség a *nemzeti akaratnak* fog tenni. Látni való, hogy ebben a kérdésben is könnyen áthidalhatja a nézetkülönbséget a kölcsönös méltányosság. Aki minden áron ürügyet keres az alkudozások megszakítására az beleköthet ugyan az ellenzéknek ebbe az álláspontjába, de komoly okot a békés törekvések meghiusulására ez az ellentét sem szolgáltat.

A háborús párt végül még arra is nógatja a disszidenseket, hogy ne érjék be a pusztá közvetítéssel, hanem mondják meg valahára a maguk véleményét is. Hát méltóztassék tudomásul venni, hogy megkésték ezzel a nógatással. A disszidensek igenis kifejtették nézeteiket ott és azokra nézve, ahol és amikre nézve ez szűk egésnek mutatkozott. Egy kis türelmet kérünk; a dolgok végén

majd kiderül ez is. Ha béke lesz, akkor az eredmény szülőökainak kifejtésében; ha pedig a háborús párt agyonüti a békét, akkor a holttetemről felveendő kórbonczolati jegyzőkönyvben. Legyenek nyugodtak az urak: mire lezáródik ez a fejezet, minden, de minden ki fog derülni.

A képviselőház ülése.

Még ide nem hatott el a béke-egyezmény megvalósulása felől való hit, mert az obstrukció a [névszerinti] szavazásokban bevitt mód szerint foly tovább, mintha a Bécsből származó és Széll nevéhez kötött házkönyv nem binnének eléggé, vagy mert azok olyat is tartalmaznak, amelyek egy egészséges magyar nemzeti állam-jogok alapuló béke, nek nem lehetnek biztosítékai.

Meglehet! És ez elfogadható biztosítékok bizonyosságáig kitartani is akarnak az obstrukció tere. Csakugyan ha az obstrukció jó fegyver, nem tehető le addig, amíg annak szükségtelen voltát, családás nélkül, meg nem bizonyítják. Azután ismét felövezni a fegyvert már nehezebb volna s még kellemetlenebbé tenné a helyzetet a békében való családás.

Az ülés csak féltizenegykor nyílt meg és a jegyzőkönyv bitelesítése minden nehézség nélkül ment keresztül.

Az elnöki előterjesztésben Heves megye felirata megérdemelt szenzációt okozott az ellenzékben, amelynek ahhoz való kifejezését is adtak.

Ezután jött 72 község kérelme az exlex, négy községé a Tisza-ex ellen, amit baloldaltól ismét helyesléssel fogadtak.

Az indítványos könyvbe Rakovszky István jegyzett be indítványt az inkompatibilitási esetek ügyében kiküldendő parlamenti bizottság dolgában, de mivel az elnökkel írásban nem közölte, ennek pótlására hivatott.

Az interpellációs könyvbe Papp Elek jegyzett interpellációt.

Az elnök jelenti, hogy Sággy Gyula, Kubik Béla, Hentaller Lajos, Buzáth Ferenc és Wittmann János a napirend előtt szót kértek.

Sággy Gyula Budapest főváros törvénytelen adókvitése, Kubik Béla a Ház ülése,

nem egész országban, hogy a hatvanas évek végén egyik kártya-pajtását tette meg belügyminiszterre, mert tőle függött, hogy kit hova tegyen,

E tisztikar jellemzésére a következők: Az ellenzéki választók felövetéséért, („szurd fiam, kaplar lesz belőled!”) személyes szabadság megsértéséért, hivatalos hatalommal való visszaéléséért, részben pedig sikkasztásért és egyéb nyereség vágyból eredő büntényért, részben okmányhamisításért, parbalyér stb. a következők állottak vizsgálat alatt vagy ítéltettek el kuriai ítéletekkel: Nigrovics Bertalan főszolgabíró, Hodosy Imre főszolgabíró (még csak nem is rokona a hasonló nevű képviselőnek), Nedeczky Árpád, Draskóczy Gabor, Marek Karoly szolgabírók, Luka Pál tiszti főügyész, Horvath Valér, Horvath István Bory Tivadar, Berezy Kálmán, Bruckner Károly és egész sereg más körjegyző.

Ezek közül is kitűnt Luka Pál megyei ügyész, Majthényi főispán keresztfia és olyan szerelmes gyermeke, kiből neki kedve lett. Alig hogy fölcsepéredett ez a jeles férfiú, a keresztapa őt tiszti főügyészé tette megyéjében, és a Tisza nevével nevezett szabadelvűség oszlopává avatta, azaz a megyei szabadelvű párt elnöke és az 1884-iki választáson választási elnök lett. Magában ez is szemérmetlen visszaélés volt, hogy a szabadelvűpárt elnök lesz választási elnök, kiknek tehát részrehajlósága már elfoglalt exponát állásánál fogva előre látható, de főleg az minősíti meg ez eljárást, hogy ez ember főügyész; megyei

közigazgatás igazság szolgáltatásának képviselője.

Előre látható volt, hogy nem lesz olyan galád eszköz, melyet Majthényiek megpróbálnak Ivánka megbuktatására. Ez sikerült is: Ivánka nem lett képviselővé. Luka Pál jutalmat is kapott érte: a megyei vicinális vásárnál végzett ügyvédi munkadíj 4000 forint azonkívül szabad gazdálkodást mindenben.

E gazdálkodásnak mértékét megítélhetni a következő adatokból: a megyei arvaszékét képviselven egyes felek ellen, a végrehajtási arverésen a felektől maga vette meg az eldobolt ingatlanokat potom áron, hogy aztán kevés idő múlva jóval magasabb, sokszor tizszeres áron adja el. Körjegyzőkkel szegény parasztok rájlesztésével hamis adományokat gyártottak, melyeket aztán fegyverül használt fel Ivánka Zsigmond ellen, hivatalos eljelentésekkél üldözve őt, míg végre a törvényszék beszűntette az eljárást Ivánka ellen.

Legnevezetesebb hamisítás a részben az volt, melyért a budapesti esküdtzsek rágalmozóként elítélte s a pártatlan sajtóbírótság 400 forint pénzbírságban és a költségekben marasztalta. A budapesti királyi tábla az eljárást melyből többféle fenyítő pör lett, így jellemezte egyik 1888-iki végzésében: „Luka Pál tiszti ügyész ily minőségében, saját érdekeiből Berezy Kálmán körjegyzőnek közreműködése mellett s hivatalos állásának felhasználásával Hebertyik János és Bérés János által oly nyilatkozatot állítottatott ki, amely belterületi igazságot, mert oly tényeket foglal magában, a

melyek a valóságnak meg nem felelnek s a melyeket az okmány kiállító állítván és bizonyítani nem tudnak.

Majthényi keresztfia a vétségek és büntettek egész láncazaért volt részben elítélve részben vád alá helyezve: de azért gavalér volt, az ipolysági kaszinó elnöke s nem kisebb szándéka volt akkor, mint az Ivánkák teljes kiirtása, mint a budapesti tárgyaláson maga se tagadta, még a csecsemő Ivánkát is szerette volna kiirtani. S mindez azért, mert ellenzékiek voltak s a kegyelmes keresztapja számításait keresztülhúzták.

Volt Luka Pálnak ugyanis egy felemes tulajdonsága: igen jó lövő volt. A vásártéren Ipolyságban szokta magát produkálni s ösmérséi előtt mutogatta, hogy tud löni. Ezenkívül midőn az Ivánka-irtásra készültek, Majthényi főispán leszenyei birtokán emberalakú vasczéltáblát állítottatott a főispán, amelyre Luka Pál vezetése alatt lödöztek a megyei hivatalnokok s ha eltaláltak, kaczagva kiabáltak:

— Nesze, Ivánka!

A czéltáblát ugyanis „Vas-Ivánka” néven tisztelték meg.

A választási harcok alatt maga a főispán is leszállott a gladiatori porondra és Ivánkával párbajt vívott, melyben Ivánka sebesült meg. Később a megye egyik nagybirtokosával, Szabadhegyi Gézával keveredett harcba, ki azonban Majthényi-vezért kisé összeszabdalta. (E párbajok következményeitől Majthényi pertörlés utján menekült meg.) Ek-

lesz, akkor kifejtésében; agyonüti a felveendő n. Legyenek lezáródik ezen ki fog

ülése.

ke-egyezmény mert az obstrukciókban bevitt a Bécsből a főttrékben az egészséges alapuló béke-

zítosítók bi- az obstrukció amik annak meg nem deznéi a fegy- kellemtel- ben való csa-

r nyit meg minden nehé-

Heves vmegye okozott (az aló kifejezést

lme az ex- amit bal-

akovszky let- inkompatibili- o parlamenti az elnökkel ötlására hu-

P. pp Elek

y Gyula, Ku- th Ferencz és előtt szót

áros törvény- a Haz ülese,

Hentaller Lajos Szemere volt kormánybiztos 1849 január 24-én kiadott felhívása, Buzáth és Wittmann Bánffy lemondása (Nagy derűtlenség) dolgában kívánunk felszólalni.

Buzáth kijelenté, hogy ő a beregmegyei rthén-kérdés dolgában kíván szólni.

Valamennyi felszólalás dolgában névszerinti szavazást kértek.

Eggy azonban a tegnapióról maradt szavazásokra tértek. I ánkának 114 szóval 5 ellenében, Farkas Józsefnek 115 szóval 8 ellenében nem engedték meg a felszólalást. — Azután a ma már előbbi névszerintiek következtek, első sorban Sággy Gyula joiga.

Sággy kérelmét 117 szóval 12 ellen elutasították.

A mai ülés napirendjét is megállapították, a tegnapióról elmaradt szavazások vannak rajta a midőn Papp Elek interpellációjára került a sor. Papp Elek azonban nem volt sehol.

— Nincs itt Papp Elek! — kiáltották.

— Kérünk öt perc szünetet! — hangzott más fölkiáltás.

Az elnök föl is függesztette öt percre az ülést. Ebben a percben rohan be Papp Elek, Madarász nem mulasztotta el, hogy meg ne mossa a fejét.

— Maszkot tartózkodjanak a képviselő urak a teremben, mondotta.

Alig percnyi szünet után megnyitotta az elnök az ülést és átadta a szót Papp Eleknek.

Papp Elek ezt az interpellációt intézi a földművelési miniszterhez:

Minthogy a német birodalmi kancellár a birodalmi gyűlés e hónap 10-én tartott gyűlésében kijelentette, hogy a németországi mezőgazdaság védelme érdekében, az eddig követelt állategészségügyi politikát jövőben szigorítani fogja és fenntartja mindazon szigorú óvintézkedéseket, melyek érvényben vannak, sőt a levagott állatok bevitelének eltiltását, higiénikus szempontból meg szigorúbbá fogja tenni, ugyanazért, tekintve, hogy ezen kijelentés minden reményünket megszünteti arra nézve, hogy az évek óta stagoáló állatjivitelünk Németországba a régebbi arányokat ölthesse s tekintve, hogy ezen kijelentés tételes egyezményünkben gyökerező jogaink határozott megtagadásának vehető:

Kérdeim a tisztelt földművelésügyi miniszter urat, hogy miután teljesen megszün-

tés, akár a párbajnak valamely más esélye (t. i. Ivánka megölése) által magát megmentse. Nagy hősiesség volt is egy gyöngye aggasztan elleni eljárás!

Az Ivánka-Luka párbaj ügyével és Ivánkának Luka ellen indított sajtópörével még nem szünt meg Hontban az ex-lex állapot. Ellenkezőleg a főispán keresztifia kudarcán feldühödve, még erősebben szorította hatalmával az ellenzékiet. Nem volt az a legapróbb ellenzéki ember, kivel dühét ne éreztette volna, azonban a főpátrónus, Tisza Kálmán 15 év garazdalkodása után megbukott 1890. márciusának idusán s ezzel elolvadt Majthényi hatalma, mint a hó.

Egy sereg nyomorult hivatalnok, kit a főispán és kényencei szegyenbe, bünbe vittek, bekerült a börtönbe (most már nem menthette meg őket a bukott Majthényi, se a jó lövő Luka Pál) más része elhullott a tisztújításon s ma Hontmegyének egyetlen szolgabírája sem az, aki Majthényi alatt volt. A tisztesség némi kis felcsillámlására pozdorjává hullott e sötét szövevség.

S Hontmegye ez ex lex állapota megszűntetését első sorban az életét kockáztára tett hő aggasztásának, Ivánka Zsigmondnak köszönhette. Ő adott példát arra, hogy a közügyben nem lehet áldozat eléggé nagy, mert édes az élet is, de ha kell, dulce et decorum est pro patria mori. Majthényin és társán nem mul, hogy a hős aggasztánból nem lett vértanu is. Áldassék neve a deréknek érte!

Vén Sas.

tek, különösen a szarvasmarhákat illetőleg az állatjványok, tehát Németország neheztelt eljárása Ausztria Magyarországgal szemben teljesen indokolatlan és jogtalan s Magyarországra nézve nagy jogi sérelmet s anyagi károsodást jelent: szándékozik-e az a latbeyteli szerződésben biztosított jogaink érvényesítésére vonatkozólag sikerhez vezető lépéseket tenni és oda hatni, hogy egy ez-ményünk ne maradjon holt betű, hanem az érvényben és tiszteletben tartassék.

Az interpellációt kiadják a miniszternek s ezennel az ülés fél 2 ó. véget ér.

A béketárgyalás.

Az ellenzék kiküldöttjei ma vették át Bánffyké üzenetet. Arról a hangzatról itelve, mely az ellenzék folyosóján uralkodott, egyáltalán nem mondhatjuk, hogy a béke biztosítva volna. Az ellenzék tagjai igen szenvedélyesen tárgyalták Bánffyké feltételeit, a melyekkel szembe állították amit már ők áldoztak, különösen hogy a függetlenségi párt már nagy áldozatot hozott, midőn a kiegyezést 1903 ig szó nélkül meghosszabbítja. Hiszen az 1867-iki törvény alapján követeljük, hogy az önálló vámtérlet már most tényleg életbe lépjen. Ez a 67-iki törvények egyenes folyománya, a mely törvényre a király is meg esküdt. Ezeknek a törvényeknek értelmére nézve nem volt eddig sem a kormánynál sem egyetlen egy párttal sem nézeteltérés. Elég nagy áldozat tehát, hogy a törvény végrehajtása 1903-ig felfüggesztjük, addig, a míg a nemzetközi szerződések lejárnak. Most ezzel az áldozatkészséggel szemben követelik, hogy Perczelt valaszszak meg még Bánffy alatt elnöknek, szavazzak még Bánffynak a házszabályok impertinens módosításait és adjanak Bánffynak felmentést eddigi törvénytelen teneire és szavazzák meg nekik a négy provizorium-javaslatot. Hiszen ez teljes lehetlenség. Ezt az ellenzék semmi áron és emmi-kepp sem fogja tenni.

Nem azonosíthatja magát a szabadelvű párt Bánffyval, ki az ischli klauzálában valósággal árulást akart elkövetni a magyar nemzet ellen. Hiszen a szabadelvűpárt jobb elemei is felzudultak ellene. Ki védelmezheti Bánffyt, ki képes volt a koronával szemben is a legperfidebb eljárásra, mikor jegrékében kijelentette, hogy a korona azt a bizonyos

megállapodást nemcsak töle követeli meg, hanem minden további kormánytól. És kívüli, hogy ez nem igaz, hogy nemcsak a korona nem köti magát hozzá, de még maga Bánffy sem.

Az ellenzék semmi áron sem fog Bánffynak semmi elégtételt nyújtani. A ki folyton hazudozott, ki az ex-lexbe s az ischli megállapodásokba belevitte a nemzetet, pusztuljon. Ez az ellenzék álláspontja.

Hiába fáradoztak a disszidensek, az egyezmény még nem történt meg s folytatása következik.

A béke-remény azért nincs feladva, mert a közfelfogás az, hogy a kiegyezés a kérdése eldőltevel a kérdés tulajdonképp el van döntve. A Bánffy-kérdés Bécsben teljesen mellékes.

A békeegyezmény legújabb feltételei: Ugy a provizoriális, mint a definitív kiegyezés bevezetésébe felvételnek a teljes jogf. tartás. És pedig akként, hogy idéztetnek a 67-iki XII. tcz. 58. és 68. §-ainak szövege, mely szerint az orszagnak a szövetség létre nem jötte esetében jogában van vámvona akkai szabályozni kereskedelmi viszonyait és miat független államnak teljesen önálló rendelkezési joga van. Eszerint az ország az önálló vámtérlet jogi alapján áll és ez alapon rendelkezik a következőképpen... (itt következzenek a rendelkezések.)

A B a n f f y k é r d é s Bécsben teljesen el van ejtve. Ott S z é l i, itthon pedig Lukács jön kombinációba.

A megoldás közéletére következtetnek Bécsben a ből, hogy a király tegnap korán reggel váratlanul Schönbrunból ideérkezett és azok-a ellsnére már 8 órakor fogadta gróf Széchenyi Manót, a személye körülü minisztert, a ki kocsiján podgyaszával a Burgbanonnan pedig néhány percczel 6 óra előtt a pályaudvarba hajtatott és Budapestre utazott.

Általánosn úgy fogják fel a dolgot, hogy gróf Széchenyi magával vitte a döntést, a melyet itt bekövetkezettnek (?) mondanak.

A béc-i esti lapok gyértelműleg konstatálják, hogy Budapestén a békekitalások javultak azáltal, hogy Széll Kálmán közvetlenül folytatja a tárgyalásokat.

Egyes lapok hangoztatják, hogy a legközelebbi napokban be fog állani a mindenkori által várya-várt megoldás, hogy t. i. Bánffy báró visszalep és helyét S z é l i Kálmán foglalja el.

A Neues Wiener Abendblattnak egész határozottsággal azt jelentik Budapesti, hogy Bánffy utódja S z é l i Kálmán lesz.

Városi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen. 1899. jan. 26.

Debreczen város törvényhatósági bizottsága ma délelőtt tartotta rendes havi közgyűlést gróf Degenfeld József főispán elnöklete alatt.

A közgyűlés iránt elég érdeklődés mutatkoztak, mert a városatyák nagy számban gyülekeztek össze. A kormánypárt emberei sűrűn lepték el a padsorokat és monoton hangon ismételték folyton az „igen” szót.

A közgyűlésről, mely minden nagyobb vihar nélkül folyt le, részletes tudósításunk a következő:

D e g e n f e l d József elnökő főispán fel 10 órakor nyitotta meg az ülést. Üdvözöli az összegyűlt bizottsági tagokat bejelenti, hogy 24 órával előbb a népkönyha segélyezése tárgyában önálló indítvány adatott be. Azután átadja a szót a polgármesternek, ki az 1898 évi november és december hónapokról teszi meg jelentését. A polgármesteri jelentést tudomásul vesszük.

Király Gyula tanácsnok a földművelésügyi miniszternek a takonykór gyanuja miatt kiirtott lovak tulajdonosainak kártalanítása tárgyában tett leiratát a tanács előterjesztésével elfogadják.

or lépett aztán fel Luka Pál, kia Vas-Ivánkán szerzett gyakorlati után az Ivánkák irására eléggé elkészültek hitte magát. A 35 éves egy, erős férfi kjerőszakolt egy párbajt a 71 éves agastyannal, ki kénytelen volt gyöngye szemével s aggságtól reszkető kezével pisztolypárbajra menni — kaszinói határozatolytan.

Nem Lukán mult, hogy Ivánka életben maradt. Az Ivánka altestét ért golyó nadrágyombján és a mellénysebében volt párbajgyutacsokban akadt mégis bár be nyomult Ivánka testébe, ottan életveszélyes sebet nem jelt. Midőn e tetteért Lukát a budapesti bünyitő törvényszék felelősségre vonta (és 8 havi államfogházra ítélte) vadló királyi ügyész gy nyilatkozott Luka Pál megyei főügyész eljárásáról:

»Ha a gentleman tulajdonsága a bátorság, úgy én azt nem látom Luka Pálban igazolva... Ő sem mint köztisztviselő, sem mint a lovagiasság embere nem járt el koréktül.

S ezt annyival is inkább kell hangsúlyoznom, mivel oly férfival állt szemben, a ki éppen kétszer oly idős, mint ő. A kihívásdejében Luka Pál 35 éves, Ivánka Zsigmond pedig 70 éves volt. Már pedig nemcsak Magyarországon, de bármely országában Európában ugy van, hogy aki a 60-ik életévét beöltötte, nem köteles kiállani stb.

Az ügyész ezenkívül még azon nézetét is kifejezte, hogy a párbaj azért történt, hogy Luka a többi ügyekben, melyekben szintén Ivánka volt a panaszos, akár a megfélemlí-

te, akár a párbajnak valamely más esélye (t. i. Ivánka megölése) által magát megmentse. Nagy hősiesség volt is egy gyöngye aggasztan elleni eljárás!

Az Ivánka-Luka párbaj ügyével és Ivánkának Luka ellen indított sajtópörével még nem szünt meg Hontban az ex-lex állapot. Ellenkezőleg a főispán keresztifia kudarcán feldühödve, még erősebben szorította hatalmával az ellenzékiet. Nem volt az a legapróbb ellenzéki ember, kivel dühét ne éreztette volna, azonban a főpátrónus, Tisza Kálmán 15 év garazdalkodása után megbukott 1890. márciusának idusán s ezzel elolvadt Majthényi hatalma, mint a hó.

Egy sereg nyomorult hivatalnok, kit a főispán és kényencei szegyenbe, bünbe vittek, bekerült a börtönbe (most már nem menthette meg őket a bukott Majthényi, se a jó lövő Luka Pál) más része elhullott a tisztújításon s ma Hontmegyének egyetlen szolgabírája sem az, aki Majthényi alatt volt. A tisztesség némi kis felcsillámlására pozdorjává hullott e sötét szövevség.

S Hontmegye ez ex lex állapota megszűntetését első sorban az életét kockáztára tett hő aggasztásának, Ivánka Zsigmondnak köszönhette. Ő adott példát arra, hogy a közügyben nem lehet áldozat eléggé nagy, mert édes az élet is, de ha kell, dulce et decorum est pro patria mori. Majthényin és társán nem mul, hogy a hős aggasztánból nem lett vértanu is. Áldassék neve a deréknek érte!

Vén Sas.

Csiky Lajos kéri indítványának soron kívüli előterjesztését.

Roncsik Lajos olvasta fel az indítványt, amely a népkönyvja segélyezését tartalmazza.

Csiky Lajos szóval is indokolja indítványát s kéri a közgyűlést, hogy szavazzon meg a népkönyv javára havi 100 frt segélyt.

A főispán, tekintve, hogy az indítvány csak 24 órával előbb adatott be, kifogásolja a segély megadását és ajánlja az indítványnak a tanácshoz való benyújtását.

A közgyűlés elfogadja a főispán ajánlatát és az indítványt a tanácshoz utalja elintézés végett.

A párisi kiállítás m. kir. kormánybiztosa megkereste a várost, hogy a kiállításon vegyen részt. A tanács javasolja a részvételt s egyúttal indítványozza, hogy egy szűkebb körű kiállítási bizottság választassék, mely a részvétel módosításait állapítsa meg. A bizottság tagjai: Simonffy Imre polgármester, elnök, helyettese Komlóssy Arthur főjegyző, tagjai: Boczkó Sámuel főkapitány, Aczél Géza főmérnök, Szabó József főszámvevő, Török Gábor erdőmester, dr. Sárvári Gyula t. főorvos, dr. Ujfalussy József, dr. Király Ferencz, Horváth István, Szabó Kálmán kamara-elnök, Zádor Lajos, Mayer Emil, Tóth István építész és Kovács Lajos tanítóképezdei igazgató.

Targyalás alá került ezután az ev. ref. felsőbb leányiskolával kapcsolatosan létesítendő tanítóképezde ügye. A tiszántúli egyházkerület azzal a kéréssel járult a város elé, hogy segélyezze a felállítandó kulturintézményt. A tanács javasolja, hogy Debreczen 20.000 fittal járuljon hozzá a megalapításhoz, még pedig úgy hogy részben építő anyagot, részben pedig pénzösszeget utalványozná ki.

Dr. Nagy Zsigmond keveseli a 20000 forint segélyt és indítványozza, hogy a 20000 frt segélyen kívül a város egy tanszék felállítását vállalja magára.

Gróf Dégenfeld József azon megjegyzést teszi dr. Nagy Zsigmond indítványára, hogy város több segélyt ad, mint a mennyt a tiszántúli egyházkerület kér.

Dr. Wolfk a Nándor püspök készségesen hozzájárul a felállítandó intézmény segélyezéséhez, de csakis a tanács indítványát fogadja el.

Dr. Nagy Zsigmond visszavonja indítványát és így a tanács előterjesztéséhez egyhangulag hozzájárulnak.

A telekváltási és a városi nyomdai behajthatatlan hátralékokat olvasták fel azután. Nagy Zsigmond kijelenti, hogy a felolvastottak között még nagyon sok hátralékot lehet hajtani.

Komlóssy Arthur kijelenti, hogy azok mind cly követelések melyek 30 év óta szaporodtak fel s azokat behajtani teljes lehetlenség.

Lengyel Imre ugyan elfogadja a tanács javaslatot, de kéri kimondani, hogy a nyomdai ügyvezető felelős a kiadványokért.

Komlóssy Arthur ellenzi ezen javaslatot, mert ezáltal a nyomda nem működhetik üzletszerűleg.

Több felszólalás és indítványozás után elfogadják a tanács előterjesztését a törlésre nézve, valamint Lengyel Imre pótlindítványát is, mely szerint a nyomdai művezető a jövőre nézve felelőssé tétetik a hátralékot illetőleg.

Ezzel egyetemben javasolja a tanács, hogy az 1881—1896. évi legelőadó hátralékok törlesztessenek.

A tanács javaslata elfogadtatik.

A számvevőség és a házi pénztár működésére felügyelő bizottság 3 tagjának megválasztása került napirendre. Megválasztottak Komlóssy Dezső, Kócz Elek és Kernhöffer József, akik eddig is a biz. tagjai voltak.

A számvevőséghez megválasztott újból Lengyel Imre és Szabó Sámuel, a nyugdíj-ellenőrző bizottságba választottak: Erber Vilmos, Kovács József, Harmath Gergely, Csath Zsigmond és Horváth István.

A faatvédelmi bizottság megalakítására nézve, azt javasolja a tanács, hogy azzal a polgármester bizassék meg.

Szikszai Szabó László lendületes beszéde után, ki a tanács javaslatához nem járult hozzá, mégis elfogadták a tanács indítványát.

Az egyes szakbizottságok megalakítása következett ezután, dr. Magos György választott a szüntügyi bizottságba. A jog és pénzügyi bizottságba Simonffy Béla kir. ügyész.

A szováti ingatlanok elidegenítése felett névszerinti szavazás következett volna, de mivel abszolút többség nem volt kitűzték a jövő közgyűlésre.

Ezután több apróbb ügy kerül tárgyalás alá, amelyeket minden ellenvetés nélkül egyhangulag tudomásul vettek.

A közgyűlés 1 órakor véget ért.

H I R E K.

Farsangi naptár.

Január 28-án Jogász Tánceztély a Margit-fürdő disztermében.

Január 28. Polgári-kör bálja »Bika« disztermében.

Január 28-án csizmadia ifjuság bálja a »Korona« vendéglő disztermében.

Január 29. Az Iparos-kör táncvigalma az »Arany Bikában«.

Február 1. A filléregylet theaestélye »Bika« disztermében.

Február 4. A függetlenségi párt bálja.

Február 4. A máv. altisztek táncvigalma az új műhelytelep csarnokában.

Február 11-én postások és távirda altisztek mulatsága a »Korona« vendéglő disztermében.

Február 14. Jogász és tisztviselőkör jelmez estélye »Bika« disztermében.

Február 25. Az izr. jótékony négyzet »debreczeni vásár« mulatsága a »Bika« disztermében.

A mi bálunk.

Sok vigalom — zeneszó — és táncmulatság fűszerezi a farsangi szezon... de igaz jókedvvel, elragadtatással, amugy magyarosan kimulatni magát csak ott tudja a mi lelkünk, a hol azok körében vigadhatunk a kiknek gondolkozása érzése és meggyőződése a miénkkel a hazaszeretben is egy és ugyanaz.

Magyar ifjak s magyar lányok! ti ezen a télen meg csak egyszer mulathattatok ki magatokat úgy, amint szivetek-lelketek kívánta, — úgy neveztük azt a mulatságot is »A mi bálunk«.

Február 4-én szombaton megismételjük azt a páratlan táncvigalmat az »Arany-Bika« disztermében a függetlenségi párt bálján.

Nem kell ahhoz újabb bál öltözet, mesterkelt külsőség... ugyanazok leszünk e mulatságon is, mint a másikon voltunk, öltözetünkben lelkünk és szivünkben egyaránt!

Nem is kételkedünk benne, hogy ezen a bálon ismét együtt fog mulatni a szivben s lélekben romlatlan magyar ifjak és magyar lányok disze virága.

Jertek, — legyetek ott mind egytől egyig, — mulassuk ki magunkat s tegyük felejthetlenné a február 4-ikét s hadd legyen gazdagabb ismét a szivünk egy kedves mulatság emlékével!!!

* Az Iparos ifjuság önképző egylete sem marad hátra egy alapos kis farsangi mulatság rendezésével. E mulatság idejéről a jövő hó 5-ik napja, — helyeül pedig a »Bika« szálló disztermébe állapították meg a vigalmi bizottság által, a kibocsátott meghívók kézbesítése már napok óta folyamatban van s hihetőleg a holoápi napon már befejezést is fog nyerni.

* Szedésverseny Debreczenben. Ritka élvezetnek lesznek tanui azok, kik február 18-án a Margit-fürdő villanyvilágított disztermében meg fognak jelenni. Ekkor lesz ugyanis megtartva a rendkívül érdekesnek ígérkező nyomdász-bál, mely alkalommal nyomdászaink speciálitásként bemutatják művészetüket: a betűszedés-versenyt, hogy igy teljes fogalma legyen e város közönségének a nyomdászati pályáról. Az ott eszközölt szedésverseny szövege fel fog használtatni az »Éjféli Ujság«-ra, mely ez alkalommal nagyon érdekes tartalommal jelenik meg. Felhívjuk már előre is e mulatságra olvasó közönségünk szives figyelmét.

* Postások mulatsága. Február hó 11-én van a postások mulatsága. Szegény fardhatatlan munkásai ok a közönségnek megérdemlik azt, hogy minél nagyobb számban keressék fel táncmulatságukat. Belépő díj személynként 2 korona. Kezdeté este 8 órakor.

* A csizmadia ifjuság mulatsága. E hó 28-án szombaton a »Korona« vendéglő disztermében lesz megtartva. Kezdeté este 8 órakor. Belépő díj tetszés szerinti. Halokról az ifjuság gondoskodik. Zsénét Kiss Béla zenekara szolgáltatja.

* Kőművesek sztrájkja. A D. R. U. csáfóloán lép fel a Debreczen mult számában a kőművesek sztrájkjáról hozott cikkünk ellenében. Egyenesen a kőművesek ellen fordul és írja, hogy az erőszakosság terére léptek, mikor a városházán dolgozó munkásokat munka közben zavarták. — Ha a dolog így áll, kétszeres kötelessége a hatóságnak mindent elkövetni, hogy a méltányos következetes felelet legyen, mert a dolgok következetes fejleménye szerint most a szegény munkásokra csendőrökkel való lövöldöztetés és lecsukás következik.

* A »Debreczeni Kölcsönös-Segélyző-Egylet« igazgatósága mult heti ülésében tárgyalta az egylet mult évi eredményéről szóló mérleget. Az eredmény valóban meglepő. A tiszta nyereség felülmúlja a 200,000 koronát, a mult évhez képest 14,000 korona emelkedés; de meg meglepőbb a fozolók évtársulat haszoneredménye, melyre hetenként (20 krajczáronként) 149 kor. és 82 filler jut, a mi a 6 százalék kamatozást felülmúlja és így igen előnyös azoknak, a kik penzüket jól akarják gyűmölcsöztetni. Uj tagok még felvétetnek, de csak a január hó végéig vétetnek föl késedelem nélkül.

* Összeronsolt kocsioltó. Egyik előző számunkban megemlékeztünk arról a súlyos szerencsétlenségről, mely a debreczeni pályaudvaron történt. Nagy Antal kocsioltó munkást tolatas közben a mozdony elkapta s összeroncolt. A súlyosan sérült embert a kórházba szállították, de az orvosi tudomány nem teghette rajta. — Tegnap, két napi kínos szenvedés után meghalt. Holttestét a törvényeszk felboncoltatták.

* Bepörölt becsületbírósg. A magyar párbajkrónikában páratlanul áll az az eset, melyben a temesvári királyi járásbírósg a napokban érdekes határozatot hozott. Deresty György temesvári lakos bepörölt becsületértért egy becsületbírósgot, a mely Gábor Antal huszarezred elnökléte alatt párbajképtelenné nyilvánította őt. Bepörölte tehát a saját becsületbíráit is, a kiket ő maga kéri fel, hogy lövögias ügyében döntő ítéletet mondjanak. A temesvári járásbírósg azonban a panaszt elutasította, azzal a megokolással, hogy:

»A párbajképtelenséget kimondó ítélet nem képez becsületértést a panaszos ellen, mert a panaszos az által, hogy segédei az ő nevében a becsületbírósg összeállításában közreműködtek, magára nézve a becsületbírósg határozatát föltétlenül és a priori kötelezőnek fogadta el és éppen ennel az oknál fogva a becsületbírósgot a hozott határozat miatt bünvádi uton felelősségre kötelezem vonhatják, mert volenti non injuria«.

elutasító végzésből legjobb akaratom daczára sem voltam képes megérteni, hogy keresetemel az igen tisztelt főkapitány ur polgári avagy bünygi utra utasított-e?

En ezen végzésre természetesen megfelelőbbésem indokolásában véletlenül «nem sértő szándékból» ezen kifejezést használtam hogy «értelmetlen» (i. az általam megfélebbezett rendőrfőkapitányi határozat). Ezen egyetlen sértőnek vélt kifejezésemért — még mielőtt felebbezésem az illetékes felettes hatósághoz felterjesztve lett volna — megindította a Rendőrfőkapitány ur ellenem a vizsgálatot «Hatóság elleni kihágás» czimén, — megjegyzem, hogy még mielőtt ezen kifejezésemért felelősségre lettem volna vonva, beadtam egy kérvényt a Rendőrfőkapitány-sághoz, melyben kinyilatkoztattam, hogy a már beadott felebbezésemben használt erősebb kifejezésemet vissza vonom s azokat kérem nem használnak tekinteni.

Ma volt a kihágási ügyben a tárgyalás, melyet Tekintetes Jeney Miklós helyettes rendőrfőkapitány ur folytatót le nagy lelkiismerettel és teljes odaadással s mikor a vizsgálatot befejezve meggyőződött ártatlanságomról s a vád alaptalanságáról, kényszer helyzetbe jutott, hogy fölmentsem-e, avagy főnöke iránti tiszteletének tegyen eleget s megbüntessen?

A tárgyalási jegyzőkönyv befejeztével bement az oldal szobában székelő Tóth Mihály alkaptányhoz, mint az I. kerületi alkaptány-ság tiszteletre méltó vezetőjéhez, a kihez ezen szavakat intézte: «fölmentsem, avagy megbüntess-m?» ezen kérdésre a következő felelet hangzott: «Hogyne büntetned, még ugyan büntesd meg, ha lehetne én még másképen is elbánnék veled» (hogy az alkaptány ezen feleletet adta, az élő és egy igaz Istenre esküszöm!). Ezek után kihirdette a tekintetes helyettes Rendőrfőkapitány ur előttem az ítéletet, — daczára minden enyhítő körülménynek bünösnek talált és 50 azaz ötven forintot — (100 azaz Száz korona) pénzbírságra ítelt.

Megjegyzem, hogy én egy szegény ügyvédi irnok vagyok, a ki 30 frt havi fizetésemből tartom fenn családomat s így már anyagi viszonyaimhoz képest is méltatlanul magas bírságot rótt reám a kihágási bíróság. — De ettől eltekintve kétségtelen, hogy az «értelmetlen» szónak használata nem oly sértő kifejezés, mely a Kihágási Büntető Törvénykönyv 46 §-ába ütköző hatóság elleni kihágást képezhetne, vagyha annak volna is tekinthető, így magas bírsággal sújteni akkor sem lehetne, — mert én azt a kifejezést felelősségre vonatásom előtt vissza vontam; de úgy látszik a szegény ügyvédi irnok nem elég kicsiny ahhoz, hogy a tekintetes főkapitány urnak ne essék jól rajta egy nagyot ütni.

Nyugodtan bizom ügyemet a tekintetes városi Tanács mint II. foku kihágási bíróság ítélezése alá, mind amellet a közérdek szempontjából is szükségesnek találtam, hogy a rendőrségnek ezen felháborító módon önkényes eljárása a nyilvánosság bírálata alá kerüljön.

Debreczen, 1899. jan. 25.

Teljes tisztelettel
Nagy Lajos

Szeretjük hinni, hogy nem egész érték-telen dolog a nagyközönség előtt, ha a fenn-forgó esetre vonatkozólag, azzal a tőlünk telhető jóindulattal és szent meggyőződéssel, a

mely csak a nemes jellemek tulajdonát képezheti... mi is kimondjuk a magunk szerény véleményét...

A közigazgatási hatóságnak, mint első foku kihágási bíróságnak Nagy Lajos ur ellen hozott határozatát a II. od foku Hatóság — merget mernék rá venni, hogy helyben hagyni semmi esetre nem fogja... mert ez a határozat sem jogilag, sem erkölcsileg, sem a józan ész legrimitivebb követelménye szerint egy percziig meg nem állhat a rézrehajlatlan emberi felfogás és elbírálás ítélő széke előtt.

Kizártunk tartjuk, hogy olvasóközönségünk körében bárki is ennek az állításunknak bővebb indokolására szorult volna... De a gyengébbek kedvéért s jó emlékezés okáért nem halgathatjuk el annak felemlítését, hogy a Nagyméltóságú kir. kuria — hirtelen nem jut eszünkbe a döntvény száma — egy döntvényében évi jelentőségű határozat gyanánt kimondotta, hogy ezen kifejezés, hogy: «valaki ostoba és számár!» sem becsületsértés, sem törvényes uton megtorolható másnemű delictumot nem képez s emiatt büntetni senkit nem lehet.

Igaza van szerintük is a kir. kuriaoknak. Ha valaki annyira érzékeny, hogy a leszarazás neki nem smakkol, tessék az ügyet legszigorubb esetben lovagias úrra terelni, egyébbhez nincs és nem is lehet joga... s még kevésbé lehet törvényes uton érvényesíthető joga.

A polg. perrendtartás külön paragrafusban intézkedik a felől, hogy mi a sorsa egy olyan bírói határozatnak, mely «érthetetlen» miatt felül nem vizsgálható. A perrendtartásról szóló s a közigazgatási hatóságokra is kötelező 1881. évi LIX. toz. 39. §-ának n.) pontja értelmében: «Az első bírói ítélet ellen semmiféle okulszolgálat, ha annak rendelkezése az anyira érthetetlen, hogy az alaposan felül nem vizsgálható. Ebből kétségtelenül kitűnik annak törvényes constatalása, hogy a bíróság is hozhat érthetetlenül hangzó vagyis zavaros értelmű határozatokat; ha pedig ez az igazságügyi hatóságok (a bíróságok) körében előfordulhat: a kevésbé qualifiaált közigazgatási hatóságok ugyan mi jogon követelhetik maguknak azt a privilegiumot, hogy az ő általok hozott határozatokkal ugyanaz a malőr meg ne történhetnék. Sohse érzékenykedjenek! mert aki ideges, az rendszeren haragos is, — aki pedig haragszik, annak a legtöbb esetben nincs igaza.

Sem nekünk, sem a közvéleménynek, sem az igazságszolgáltatás erkölcsi tekintélyének nincs tehát arra semmi szüksége, hogy az ilyen közigazgatási abszurdum határozatokkal insultálják hatóságaink azt a tiszteletet, becsülést és jóhiszeműséget, mely ő irántok a közvélemény előtűdatának egy sakramentuma!

Ugyan mi a menydörgős menykő lesz velünk akkor, ha még a hatóságok részrehajlatlanságának és tárgyilagosságának közhitelét is ilyen és ehhez hasonló határozatokkal látjuk compromittálva?!

Bocsásson meg nekünk a rendőri hatóság, de minden tiszteletünk és becsülésünk daczára is, melylyel iránta viseltetünk, ki kell mondanunk, hogy a jelen esetben (ha a fentebb közölt levél a valóságnak megfelelő) a szó szoros értelmében igazságtalannak látszik el!

Tyrteha.

Színház.

Műsor.

Pénteken jan. 27-én bérlet 98 sz. Be A zsidónő opera.

Szombaton, jan. 28-án bérlet 99 sz. C. Ugyanaz.

Vasárnap jan 29-én délután, 1848. Hadak útja. Este bérletszünetben. A parasztkisasszony.

A makranczos hölgy.

Schakespeare kitűnő vigjátékát, «A makranczos hölgy» adták tegnap este. Jóleső örömmel constataljuk, hogy a közönség szépen megtöltötte a színházat. Am csak azt bizonyítja, hogy a debreczeni közönség nem csak a kates értékű bohózatok, pikáns operettek iránt érdeklődik, hanem megérti, sőt lelkesedik egy igazán irodalmi becsű classikus darab iránt is és sohasem mulasztja el az alkalmat, hogy gyönyörködjek és élvezze annak szépségét. Így volt ez tegnap este is. A közönség valódi élvezettel hallgatta a hallhatatlan nagy angol költőnek gördülékény, ékes jambus sorokban megírt vigjátékát. Az előadás — eltekintve egyes szereplők készületlenségéről — elég jó volt.

Komjáthy mint Petrucchi Salvinek a hatása alatt állott, a nagy olasz művészt utánozta mozdulatokban, hanghordozásban, színezésben egyszóval mindenben. Dicséretre legyen mondva, elég jól utánozta és mi szívesen irjuk sikerei közé tegnapi alakítását, mert Salvinit sikerrel utánozni érdem.

Komjáthy-nak egy rendkívüli nehéz szereppel kellett megküzdnie. Hogy alakítása nem vált egészen tökéletes, azt annak tulajdoníthatjuk, hogy nem fordított elég gondot szerepének kidolgozására. Az olyan Katalint, amilyen ő az első jelenetekben volt, nem nehéz megszéldíteni. De nem is ilyennek gondolta el a szerző. Későbbi jeleneteiben határozott sikerrel játszott és megérdemelte a közönség elismerő tapsait.

A többi szereplők közül Sziklai vált ki discret, jószű alakításával. f. m.

Különféle.

Ne légy hiu.

A hiusag rut bün! — Lacci igen derék fia volt, de nagyon szegény és hozzá igen hiu.

Egy nap mondták neki, hogy csináltasod névjegyeket.

Laccinak erre pénze nem volt. Más ember, ha pénze nincs, nem csináltat névjegyeket, de Lacci hiu is volt.

Mivel pedig hiu is volt, pénze se volt, azt gondolta, hogy ír czikkeket.

Mert ő lángész volt s a mit irt olvasták is az emberek. — A cikkeket alá irta nevét (mily hiu!) s minden egyes cikk alól kivágta szép nyomtatásban ékeskedő nevét s kartonlapra ragasztotta. Mikor így száz cikket összeirt, s száz szép névjegye volt együtt, elhatározta, hogy nagy pumpattakra indul ömerőseihez.

Mert olyan szegény volt, hogy napokig se volt mit ennie. —

A sora másképp határozott és ő éhes halt meg.

A kiadó cikkeiből meggazdagodott és házakat épített.

Morrálébből: az a mit a czim mond és hogy ne írj cikkeket

(—sári.)

CSARNOK.

A rendőrkapitány ur párbaja.

Humoros regény

Írta: Mocsáry Miklós.

Első fejezet.

Akárcsak a viczinálásra ülne fel az ember, mikor elolvassa: egyik sem vezet gyorsan célhoz.

Ham! Ham! így szólott Sámuel és megette Mihály őrangyát és Jeremiást — pedig ez utóbbi próféta is volt. Legalább így olvasom ezt az újságban. Manapság igen sokan vannak, kik embertársaikról oly szívesen felfalnak, mint Sámuel a prófétákat! — ha tehetnek! — Persze ez nemcsak a jogbölcsélet, de minden emberies érzelem, sőt törvény ellen való volna. (Bár egy alakjában most is divik: az uszoraskodásban.)

Lám a szegény Tóbiás urat is hogy zaklatják, vekszálják, hogy kinozzák, majd hogy fel nem fáják a gyámoltalant.

De ne sérttegesük Tóbi bacsit, adjuk meg teljes címét, ime a névjegye:

kis és nagysári sári

JÁMBOR TÓBIÁS

számellenőr.

Most pedig jelöljük meg azon helyet, mely kis és nagysári sári Jámbor Tóbiás számellenőr urat az emberek nagy tömegében alakult egyes csoportokból belül joggal megilleti.) Ez talán unalmas, de megsughatjuk, azért tesszük, mivel Jámbor Tóbiás urnak elbeszélésükben jelentős szerepet szántunk.

Ha az embereket osztályozzuk: azt találjuk, hogy fő hős az emberék azon csoportjába tartozik, melyet a héber e szóval fejez ki: S l e m i l, a magyar, (feltéve, hogy nem tud héberül), pedig p i p o g y á o a k h i v.

Ha ezt most Tóbiás urnak megmondanók, csak fejét rázná és mosolyogna, (de csakhamar összezárná ajkát, nehogy három fognak hült helye meglátszódjon.) Ő s z e n t ü l megvolt győződve (kálvinista léttére) hogy Ő csak úgy megállja a sarat, mint más emberé. S bábar az embertárs alatt csak hasznosületesüket értett, (lévén nagy uriszlokrata), mégis azt kell hinnünk, hogy Tóbiás ur csalódott.

Lássuk csak s jellemezzük röviden a főhőst.

E pillanatban a K e r e p e s i u t o n halad, szürke selyem napernyővel, szalmakalapját kézben hordva. — Ruhája, cipője, nyakkendője ujdont új, de ahogy viseli, igen rossz benyomást tesz ránk. A mint lassu léptekkel haladva, görnyedt testtel, beesett mellel valaki meglátja, korát 50-nél feljebb teszi, pedig (keresztlevele tanulság rá), még a 40-et se töltötte be. — Arcvonásai nyugodtak, gyér bajusz és túske szakal képezik arcza »ékeségét«, homloka nyílt becsületeséget enged sejtetni, haja eleven szőke, a min ő olomfésűvel segít, hogy sötétebb színt adjon neki. Szeme kék.

Egyszóval az összbemérés az, mint az utlevelen e szóval fejezzük ki rendes. S valóban semmi rendellenes nem volt ezen az emberen. Hogy görnyedt volt, az az irodai munka okozta s most is odatart a miniszteriumba, hol számellenőr.

Életmódja is olyan, mint a pontos óra járása, óráról órára kiszabott. Reggel 7 órakor kelt fel, fél 8 óráig elolvasta a Budapesti Hírlapot, melynek egy heti számát egyszerre sulyszámra vette meg. Fél 8-kor elindult külső kerépesi-ut lakásáról gyalog a hivatalba. A nemzeti színháznál villamorra ült s a Báhory-utcánál szállt le rendesen. Minthogy a Kerepesi-ut gyalog fél órát igényel, a váci-

köri villamos 10 percet, 8 óra 10 perczkor elindult a nevezett utcán mig végre fél 9-kor felért a földmívelési miniszterium III. emeletén levő irodájába. Ebédelni a Drécherben szokott, (ez az Andrássy-uton van,) mert a váci-Föruton s Hajós-utcán keresztülhaladva ez volt a legközelebbi vendéglő. Aztán a vasvári s Diófa-utczán folyton egyenes vonalban kiért a Kerepesi-utra Janisch vendéglőjével szemben és egy kapuczinerre a Balaton kavéházba ment. Hat órakor felment a Tisztviselő-egylet Kossuth Lajos-utczai helyiségébe, hol 7 óráig mulatott (azaz lapokat falt) és este 8-kor aludni tért.

Ime ez egy jól regulázott életrend. — Csakhogy az élet azt tanítja, hogy a legjobban szabályozott óra is rendellenessé válik s késik vagy akadoz, ha vele a villamosra szállnak. Az embernél még kevesebb kell hozzá, hogy kijöjjon a kerékvágásból, csak az gyorsan, hatályosan s váratlanul történjék.

Kiserjük figyelemmel Jámbor Tóbiást, mint a Kerepesi-uton halad. Mar a Nemzeti Színházhoz ért, mikor eszébe jut, hogy szivart kell vennie. Itt van a nagytrafik a bérházban, hol már jól ismerik s konvencionális mosolylyal nyujtják át a Trabuccot. De meg nem engedhető tévedésből Tóbiás ur megvesz egy szám Budapesti Naplót is.

Oh főhős! Hát nem látod, mily végzetes lesz rád nézve e tetted. Mért nem tetted el a

4 krt inkább, vagy tettel volna hozzá 6 krt s vásároltal volna egy Ungvári Közlönyt s olvastad volna el benne: mit nem ir (er)? (Ujabban u. i. nem ir bele.) De te azt nem tetted és így méltán es a büntetés, hogy törtenetedet én jegyezzem fel!

Miután a már leirt módon felért Tóbiás a hivatalba, ott nagy brachiummal fogadták. Nagyobb szoba volt ez, hol öten dolgoztak. Egy számtanácsos alatt három számtiszt s Tóbiás. A számtanácsos csak 10 óra tájban szokott felézni s így a »gyerekek« akadálytalanul incselkedtek Tóbi bacsival. Ismerték jól, tudták, mily ártatlan ember, ki egy kutya elől is kitér és fél átmenni az utcán, ha egy kocsis vagy villamos messziről jön. De különösen pipogyságáért csufolták.

Most is, hogy felért, körülfojták s incselkedtek vele. Ő türe, mert a kíváncsiság dolgozott benne, leült s feinyitotta a lapot, mit kezével hozott. Az egyik oldalon állott vastag betűkkel (Cicero,) »A náboru.« (Tulajdonképpen zavargások a Balkán-félszigeten, mit a lapok fujtak fel.) A szembeeső lapon meg szintén nagy betűkkel állott: Ujabb banksikkasztás. Valami Papp Gyuláról volt ott szó, ki 200,000 frt elkezelése után megszökött a fővárosból s hihetőleg Varasd város felé vette útját. — Ezután következett a részletes személy-leírás.

(Folyt. köv.)

413.577.578.727.

1899.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező következő földbirtokoknak:

1.) „Belső Ohat“ és „Medgyes“

nevezetű s a vaspálya által is elfoglalt terület beszámításával **3851 holdat 840 □ ölet** tevő birtoknak, —

2.) „Telek-háza“ (Külső Ohat)

nevezetű s a vaspálya által elfoglalt terület beszámításával **4067 holdat és 1559 □ ölet** tevő birtoknak.

Az 1900 évi Október 1-ől 1912 év október 1-ig terjedő egymásután következő 12 évre haszonbérbe adása iránt a szóbeli nyilvános árverés **f. 1899. évi február hó 7-ik napjának d. e. 9 órára** a városház székházának nagy termébe kitűzetett.

Az árverési illetve bérbeadási feltételek a város számvevői hivatalánál megtekinthetők.

Ez alkalommal azonban zárt ajánlatok el nem fogadtatnak, s

a kikiáltási ár a „Belső ohat“ és „Medgyes“ nevezetű birtokra **29.600 frt [huszonkilencezerhatszáz frtban]** a „Telekháza“ [Külső ohat] birtokra pedig **38.250 frt [harmincnyolcezerkétszázötven frt]ban** állapittatik meg.

Tartoznak az árverelő kikiáltási ár 10%-át készpénzben bánatpénzül az árverelő bizottság kezéhez letenni.

Utó ajánlatok nem fogadtatnak el.

Debreczen 1899 január 21-én.

A városi Tanács.

Csődtömegelési hirdetmény.

Alólirott csődtömeg gondnok ezennel közhírré teszi, hogy vb. Witt László csődtömegéhez leltározott, a csődeltár 1—445 tétele alatt felsorolt 1701 frt. 12 kr. beszerezési értékben és 1576 frt. 75 kr. becsértékben felvett üveg, porcellán és rövid árúk, szoba bútorok és üzleti felszerelések ajánlati uton készpénz fizetés mellett el fognak adatni.

Felhivatnak azért mindazok, kik mint vevők fellépni kívánnak, hogy 50 kros bélyeggel ellátott zárajánlatukat a csődválasztmány elnökéhez dr. Wallner Ödön nagyváradi ügyvéd úrhoz **1899 évi február hó 10. napján déli 12 óráig** annál inkább beadják, mivel a később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Ajánlat az árúkra és üzleti felszerelésekre együttesen és különkülön is tehető.

Az együttes valamint az árúk és bútorok megvételére vonatkozó ajánlat-hoz 158 frt, csak az üzleti felszerelésekre vonatkozó ajánlat-hoz 25 forint bánatpénz teendő le csődválasztmányi elnök úr kezéhez az ajánlat beadásával egyidejűleg. A csődválasztmány az ajánlatok elfogadására kötelezve nincs. A vételár az ajánlat elfogadásától számított 3 nap alatt készpénzben a csődtömeg gondnok kezéhez fizetendő a letett bánatpénz beszámítása mellett. A megtörtént eladás csakis a csődbíróság jóváhagyása esetén lesz végérvényes. A csődválasztmány a leltárba felvett árúkra sem minőség sem mennyiség tekintetében felelősséget nem vállal; — vevő a vett árúkat az ajánlat elfogadása esetén azonnal elszállítani köteles.

Az árúraktár és az üzleti felszerelés naponta delután 2 és 3 óra között tömeg gondnok közbenjöttével megtekinthető.

B-Ujfalu, 1899. január 24.

Habókai József,

tömeg gondnok.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA
DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír cégnyomással
 1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.
Levélborték cégnyomással
 1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott
Lakadalmi és báli meghívók.
Eljegyzési kártyák
nagyon olcsón.

Névjegyek
 Tánczrendek
 Számlák
 Jegyzékek
 Üzletjegyek
 Körlevelek
 Árjegyzékek
 Műsorok
 Zárszámadások
 Évi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek
reklam falragaszok.
 Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.
 Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.
 Regények, elbeszélések, költemények.
 Tudományos és szakmunkák előállítása.
 Rovatos ivenk, tabellák.
 Részvények, szelvények.
 Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.
 Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.